

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023**ärinimi:** Harju Tarbijate Ühistu**registrikood:** 10347236

tänava/talu nimi, Saku tn 6
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 11314

telefon: +372 6699801

e-posti aadress: keskus@harjuty.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Kasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	12
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	13
Lisa 5 Varud	13
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14
Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud	14
Lisa 8 Laenunõuded	15
Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud	16
Lisa 10 Materiaalsed põhivarad	17
Lisa 11 Kasutusrent	18
Lisa 12 Laenukohustised	19
Lisa 13 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 14 Võlad tarnijatele	20
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad	20
Lisa 16 Osakapital	21
Lisa 17 Müügitulu	21
Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused	21
Lisa 19 Mitmesugused tegevuskulud	22
Lisa 20 Tööjõukulud	22
Lisa 21 Intressikulud	22
Lisa 22 Intressitulud	22
Lisa 23 Seotud osapooled	23
Aruande allkirjad	24
Vandeauditori aruanne	25

Tegevusaruanne

Üldine majanduse olukord Eestis

Jaekaubanduse areng on tihedalt seotud üldise majanduskasvu ja –keskkonnaga. Aruandeaasta kulges multikriisis geopoliitiliste ohtude, kiire laiapõhjalise inflatsiooni ning järsult kasvanud baasintressidega. Mitu aastat kestnud majandussurutis hakkas üha tugevamalt mõjutama jaetarbija käitumist. Majandussurutise igapäevasteks märkideks on kauplustes kasvav soodustoodete ja kampaaniakaupade hulk klientide ostukorvis ning suurenev tavakaupade varguste maht.

Statistikaameti andmetel langes vaatamata hinnatõusu aeglustumisele Eesti majandus 2023. aastal 3%. 2023. aastal kasvas tarbijahinnaindeks 2022. aasta keskmisega võrreldes 9,2%. Aasta võrdluses kallinesid kõige enam toidukaubad (15,8%), seejuures enim kallinesid suhkur (42,2%), kakao (29,9%) ja oliivõli (26,6%). Samas odavnesid aastaga bensiin (7,4%) ja diislikütus (10,7%). Eesti Panga hinnangul ulatub inflatsioon 2024. aasta alguses eeldatavalt 5% lähedale ning aeglustub aasta lõpuks 3%ni. 2024. aastaks kokku ennustab Eesti Pank hinnatõusuks 3,4%. Statistikaameti viimaste avaldatud andmete alusel kasvas keskmine brutokuupalk aastatagusega võrreldes 2023. aasta kolmandas kvartalis 10,4%. Eesti Panga hinnangul ulatub 2023. aasta kokkuvõttes palgatõus 11,1%ni. 2024. aastaks oodatakse majanduslanguse tingimustes keskmise palga kasvaks 6,6%.

Eesti jaekaubandusturg on väga kõrge konkurentsitihedusega. Grupi supermarketite segmenti sisenes 2022. aastal uue tulijana Saksa odavpoekett Lidl. Supermarketite turusegmendis on just Eestis kõigist Balti riikidest kõige tihedam konkurents ja kõige madalamad juurdehindlused. Ootuspäraselt mõjutas uue konkurendi tulek paljusid turuosalisi, sest Lidl sai turuosa võita vaid teiste turuosaliste arvelt. 2022. aastal kaotasid kõik suuremad turuosalisi turuosa, sarnane trend jätkus 2023. aastal. Sisenemisaastal avas Lidl Eestis 11 kauplust ning 2023. aastal lisandus veel kaks kauplust. 2022. aasta kokkuvõttes saavutas Lidl turuosaks Eestis 4%. Eesti viimase kahe aasta kõrge inflatsiooniga ja langeva majandusega ärikeskkond on toonud kaasa tarbijate kasvava ebakindluse tuleviku suhtes ja on teinud nad ettevaatlikumaks ning säästlikumaks. Vaatamata hinnakasvu pidurdumisele 2023. aasta lõpus, olid kaupade hinnad kõrged ning tarbijad otsimas kokkuhoidu soodushindade ning ostukorvi optimeerimise kaudu. See omakorda on kasvatanud sooduspoekettide edu. Aastatel 2024–2025 võib oodata majanduskasvu kiirenemist 3–4%ni, kuid sõja tõttu on nii hinna- kui ka majanduskasvu väljavaade tavapärasest ebakindlam. Inflatsioon taandub visalt. Püsivalt kõrged energiahinnad ja tootmiseks vajalike kaupade ning teenuste kallinemine pole veel täies ulatuses lõpptarbijateni edasi kandunud, mistõttu hinnatõus küll raugub, kuid aegamisi. Vaatamata toidutoorme hinnalangusele maailmaturul suureneb lähiajal toidukaupade osakaal üldises hinnatõus, kuna energiakriisist rohkem mõjutatud toidutootmine alles läbib Euroopas hinnatippu.

Statistikaameti andmetel oli jaekaubandusettevõtete müügitulu 2023. aastal kokku 10,5 miljardit eurot. Võrreldes 2022. aastaga vähenes müügitulu püsivhindades 8%. Enim ehk 11% vähenes müügitulu tööstuskaupade kauplustes, moorikütuse jaemüügiga tegelevates ettevõtetes 5% ning toidukauplustes 4%. Eesti tarbijate kindlustunne on 2023. aasta teisel poolel võrreldes esimese poolaastaga langenud. Eesti Panga sõnul hoiavad majapidamiste tarbimiskulutusi tagasi inimeste ebakindlus tuleviku ees ning suurenenud kartus kaotada töö, mistõttu eratarbimise maht 2024. aastal oluliselt ei kasva.

Vastutustundlik ettevõtlus

Ettevõtte toetab jätkusuutlikku ettevõtluse arengut ja tegutseb mitmetes jätkusuutlikkuse valdkondades: kohalikkus, keskkond, tervis ja kvaliteet. Ettevõtte tegeleb järjepidevalt keskkonnamõju vähendamise:

- uuendatakse külmseadmeid keskkonna ja energiasäästlike lahendustega;
- energia kokkuhoiu ja töötajate töökeskkonna parandamiseks paigaldatakse päikesepaneelid ja vahetatakse kauplustes valgustid LED valgustite vastu;
- vähendatakse prinditava paberi hulka: arvete menetlemine e-arvetena, digiarhiveerimine, kassatšekkide väljatrükk ainult kliendi soovil, digitaalsed hinnasildid;
- toidukao vähendamise eesmärgil on abivajajatele päästetud toidu annetaja FudLoopile ja Toidupangale;
- töötajate tervise edendamiseks toetatakse töötajate sportimist;
- toetatakse kohalikke spordi- ja kulutuuriüritusi ettevõtte tegevuspiirkonnas.

Ühistul ei ole pikaajalisi pangalaene, klientide ja tarnijatega arveldatakse eurodes. Seetõttu ei ole majandusaastal ega aruande koostamise perioodil ilmnenuid valuutakursside ja intressimäärade muutumisega kaasnevaid riske.

Majandustulemused

2023. aasta müügitulu oli 155 074 266 eurot ja kasv võrreldes 2022. aastaga oli 9%. Müügitulust moodustas kaupade jaemüük 98,0%, kinnisvara üürileandmine 0,5% ja kaubandusega seotud teenuste müük 1,5%. Seejuures kasvas kaupade müük võrreldes eelmise aastaga 9%, kinnisvara üürileandmine kasvas 9,4% ja kaubandusega seotud teenuste müük kasvas 5,9%.

Harju Tarbijate Ühistu kauplustes tehti 2023. aastal 10,4 miljonit ostu (2022. aastal 10,1 miljonit ostu).

Harju Tarbijate Ühistu peamised finantsnäitajad 2023-2022

Finantsnäitajad (eurodes)		
Perioodi kohta	2023	2022
Müügitulu	155 074 266	142 298 758
Ärikasum (EBIT)	6 206 622	4 110 559
Puhaskasum	6 309 476	2 753 332
Perioodi lõpu seisuga	31.12.2023	31.12.2022
Käibevarad	22 106 239	16 959 727
Põhivarad	37 776 406	37 454 546
Varad kokku	59 882 645	54 414 273
Lühiajalised kohustised	7 972 508	8 863 587
Pikaajalised kohustised	36 323	37 182
Kohustised kokku	8 008 831	8 900 769
Omakapital	51 873 814	45 513 504
Kohustised ja omakapital kokku	59 882 645	54 414 273
Suhtarvud (%)	2023	2022
Müügitulu kasv (%) (müügitulu 2023 - müügitulu 2022)/müügitulu 2022*100	9,0%	7,9%
Ärirentaablus (%) ärikasum/müügitulu*100	4,0%	2,9%
Puhasrentaablus (%) puhaskasum/müügitulu*100	4,1%	1,9%
Omakapitali osakaal (%) omakapital/ (kohustised+omakapital)*100	86,6%	83,6%
Varade tootlus (%) puhaskasum/keskmised varad*100	11,0%	5,0%
Omakapitali tootlus (%) puhaskasum/keskmine omakapital*100	13,0%	6,2%
Likviidsuskordaja (%) käibevara/lühiajalised kohustised	2,8	1,9

Investeeringud

Aruandeperioodil investeeriti materiaalsetesse põhivaradesse 3 057 125 eurot. Peamised investeeringud olid:

- Äriruumide ost Tallinnas 986 000 eurot;
- Pärnu Maksimarketi külmseadmed ja sisustus 714 533 eurot;
- Aegviidu kaupluse ehitusega alustamine 534 816 eurot;
- Miiduranna Maksimarketi sisustus 122 001 eurot;
- Loksa ja Saku päikesepaneelid 101 122 eurot;
- Kiisa väikepoe sisustus ja külmseadmed 90 752 eurot;
- Lisaks investeeriti hoonete, sisustuse, seadmete, nutikassade ja arvutustehnika uuendamiseks 507 901 eurot.

Personal

Harju Tarbijate Ühistu keskmine töötajate arv oli 560 töötajat (2022; 548). 2023. aastal moodustasid ettevõtte tööjõukulud 14 989 113 eurot (2022; 13 226 893), suurenedes 13,3%.

Eesmärgid järgmiseks majandusaastaks

Harju Tarbijate Ühistul täitub 2024.ndal aastal 115. tegutsemisaasta. Ettevõtte pikaajalise on taganud klientide ja liikmete soovidega arvestamine.

Harju Tarbijate Ühistu põhieesmärgiks järgmisel majandusaastal on olla esimeseks valikuks oma liikmetele ja klientidele kaasaegse jaekaubandusteenuse osutajana. Soovime olla hinnatud tööandjaks töötajatele. Eesmärk on firma turupositsiooni säilitada ja suurendada oma tegevuspiirkonnas Harjumaal ja Tallinnas.

2024. aastal kavas renoveerida ja uuendada mitmed kauplused. Aasta jooksul plaanitud investeeringud on suunatud kaasaegsema teenuse pakkumisele tegevuspiirkonnas ning jätkusuutlikkuse ja arengu tagamiseks, võimaldades tulevikus kasvatada müügi mahtu ning kindlustada kasumlikkust. Kaardistame uusi atraktiivseid asukohti uute kaupluste avamiseks. Investeeringuteks on planeeritud 3,5 miljonit eurot.

Jaan Marjundi

Juhatuse esimees

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	5 495 701	1 289 525	2
Finantsinvesteeringud	5 000 000	5 000 000	3
Nõuded ja ettemaksed	3 255 479	2 659 335	4
Varud	8 355 059	8 010 867	5
Kokku käibevarad	22 106 239	16 959 727	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	9 979 862	10 370 885	7
Nõuded ja ettemaksed	1 377 162	1 664 033	4
Kinnisvarainvesteeringud	580 439	624 413	9
Materiaalsed põhivarad	25 838 943	24 795 215	10
Kokku põhivarad	37 776 406	37 454 546	
Kokku varad	59 882 645	54 414 273	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	7	135 862	12
Võlad ja ettemaksed	7 972 501	8 727 725	13
Kokku lühiajalised kohustised	7 972 508	8 863 587	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	36 323	37 182	13
Kokku pikaajalised kohustised	36 323	37 182	
Kokku kohustised	8 008 831	8 900 769	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	62 500	36 766	16
Kohustuslik reservkapital	7 173 126	6 622 460	
Muud reservid	32 156	7 056	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	38 296 556	36 093 890	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 309 476	2 753 332	
Kokku omakapital	51 873 814	45 513 504	
Kokku kohustised ja omakapital	59 882 645	54 414 273	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	155 074 266	142 298 758	17
Muud äritulud	135 135	80 882	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-121 469 785	-111 898 426	18
Mitmesugused tegevuskulud	-10 478 478	-11 154 093	19
Tööjõukulud	-14 989 113	-13 226 893	20
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-2 053 265	-1 977 452	9,10
Muud ärikulud	-12 138	-12 217	
Ärikasum (kahjum)	6 206 622	4 110 559	
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	-208 916	-1 441 374	7
Intressitulud	312 455	118 624	22
Intressikulud	-685	-34 477	21
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 309 476	2 753 332	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 309 476	2 753 332	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	6 206 622	4 110 559	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	2 053 265	1 977 452	9,10
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-24 394	0	10
Kokku korrigeerimised	2 028 871	1 977 452	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-357 378	-896 505	4
Varude muutus	-344 192	-1 100 682	5
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-930 253	1 955 163	13
Makstud intressid	-878	-36 795	13,21
Kokku rahavood äritegevusest	6 602 792	6 009 192	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel	-2 882 762	-2 491 998	10,14
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist	28 500	10 240	10
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-5 000 000	-1 649 000	3,7
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	5 000 000	0	3
Antud laenud	0	-1 000 000	8
Antud laenude tagasimaksed	167 947	98 777	8
Laekunud intressid	192 613	89 594	4,22
Laekunud dividendid	182 107	101 905	7
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-2 311 595	-4 840 482	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-135 647	-4 542 346	12
Arvelduskrediidi saldo muutus	-208	-642	12
Muud laekumised finantseerimistegevusest	51 334	840	
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-500	0	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-85 021	-4 542 148	
Kokku rahavood	4 206 176	-3 373 438	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 289 525	4 662 963	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 206 176	-3 373 438	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	5 495 701	1 289 525	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	36 906	4 070 812	6 076	38 645 538	42 759 332
Aruandeaasta kasum (kahjum)				2 753 332	2 753 332
Muutused muudest omanike sissemaksetest	840				840
Muud muutused omakapitalis	-980	2 551 648	980	-2 551 648	0
31.12.2022	36 766	6 622 460	7 056	38 847 222	45 513 504
Aruandeaasta kasum (kahjum)				6 309 476	6 309 476
Muutused muudest omanike sissemaksetest	51 334				51 334
Muutused muudest väljamaksetest omanikele	-500				-500
Muud muutused omakapitalis	-25 100	550 666	25 100	-550 666	0
31.12.2023	62 500	7 173 126	32 156	44 606 032	51 873 814

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Harju Tarbijate Ühistu 2023. aasta aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid. Kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr. 1 alusel. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused. Kõik tavapärasel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval s.t. päeval, mil ettevõtte võtab endale kohustuse (sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite. Kassadest inkasseeritud, kuid arvelduskontole laekumata sularaha kajastatakse kirjel raha teel. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil - alustades ärikasumist. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Finantsinvesteeringud

Lühiajalise finantsinvesteeringuna kajastatakse kuni 12-kuulisi tähtajalisi deposiite. Pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja võlakirjadesse kajastatakse õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes. Aktsiaid ja osasid, mis ei ole avalikult kaubeldavad ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (s.t. soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused).

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teada olevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Kõik muud nõuded (viitlaekumised, mitmesugused muud nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses. Kuna logistikakulusid ja ostuboonuseid ei ole võimalik usaldusväärselt jagada varude soetusmaksumusse, siis kajastatakse neid tekkepõhiselt kuludes kasumiaruande kirjel Kaubad, toore, materjal ja teenused. Tooraine ja materjalidena käsitletakse tarvikuid ja materjale, mis ei ole soetatud edasimüümise eesmärgil.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO- ehk järjekorrameetodit. Varu müüakse (või kasutatakse) tema soetamise järjekorras. See tähendab, et esmalt kantakse kuluks algjäák, seejärel esimesena saabunud partii jne, seega lõppvarusse jäävad hilisemad partiid. Varu lõppjäägi soetusmaksumus arvutatakse viimasena saabunud ja veel müümata või kasutamata partii(de) hinnast lähtudes.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab omanikuna renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid. Edasi kajastatakse kinnisvara-investeeringud soetusmaksumuses miinus akumulieeritud kulum ja allahindlused väärtuse langusest analoogiliselt materiaalse põhivaraga. Kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäär on 3-20% aastas. Maad ei amortiseerita.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1 000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood. Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000 eurot.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa	Ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	10-50
Masinad ja seadmed	5-10
Muu inventar	4-10

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikke eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Ettevõtte kui rendileandja Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Ettevõtte kui rentnik Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikul) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirendi tingimustel soetatud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansi kuupäevast.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimiselt.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekkis jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	355 391	498 329
Arvelduskontod	4 889 640	731 101
Raha teel	250 670	60 095
Kokku raha	5 495 701	1 289 525

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

		Kokku
	Muud	
31.12.2021	5 000 000	5 000 000
31.12.2022	5 000 000	5 000 000
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	5 000 000	5 000 000
Soetamine	5 000 000	5 000 000
Müük müügihinnas või lunastamine	-5 000 000	-5 000 000
31.12.2023	5 000 000	5 000 000
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	5 000 000	5 000 000

Lühiajaliste finantsinvesteeringutena kajastatud Coop Pank AS-tähtajaliste hoiuste lõpptähtaeg on 27.11.2024, intressimäär 5%.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	1 970 372	1 970 372		
Ostjatelt laekumata arved	1 970 372	1 970 372		
Laenunõuded	1 607 994	342 042	1 265 952	8
Muud nõuded	916 555	916 555		
Intressinõuded	169 636	169 636		
Viitlaekumised	746 919	746 919		
Ettemaksed	137 720	26 510	111 210	
Tulevaste perioodide kulud	137 720	26 510	111 210	
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 632 641	3 255 479	1 377 162	

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	1 459 786	1 459 786		
Ostjatelt laekumata arved	1 459 786	1 459 786		
Laenunõuded	1 775 941	167 947	1 607 994	8
Muud nõuded	1 012 032	1 012 032		
Intressinõuded	49 794	49 794		
Viitlaekumised	962 238	962 238		
Ettemaksed	75 609	19 570	56 039	
Tulevaste perioodide kulud	75 609	19 570	56 039	
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 323 368	2 659 335	1 664 033	

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	90 341	89 355
Müügiks ostetud kaubad	8 264 718	7 921 512
Kokku varud	8 355 059	8 010 867

Müügiks ostetud kaupade bilansilist maksumust on korrigeeritud varude inventuuri kuupäeva ja bilansipäeva vahelise perioodi käibelt arvestatud eeldatavate kaubakadude võrra seisuga 31.12.2023 summas 119 038 eurot (31.12.2022; 106 790 eurot). Varude allahindamisel lähtutakse varude vanuselisest struktuurist. Müügiks ostetud kaupade bilansilise maksumuse korrigeerimine toimub läbi allahindluse reservi. Seisuga 31.12.2023 on allahindluse reservi suuruseks 42 434 eurot (31.12.2022; 29 704 eurot).

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	515 922	378 690
Üksikisiku tulumaks	164 043	148 070
Erisoodustuse tulumaks	7 974	5 578
Sotsiaalmaks	336 125	302 841
Kohustuslik kogumispension	8 355	7 866
Töötuskindlustusmaksed	21 985	19 922
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	1 054 404	862 967

Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

				Kokku
	Aktiad ja osad	Võlakirjad	Muud	
31.12.2021	10 159 716	105 050	398	10 265 164
Soetamine	1 300 000	349 000		1 649 000
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-1 501 319	-41 960		-1 543 279
31.12.2022	9 958 397	412 090	398	10 370 885
Kajastatud õiglases väärtuses	9 955 197	412 090		10 367 287
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	3 200		398	3 598
				Kokku
	Aktiad ja osad	Võlakirjad	Muud	
31.12.2022	9 958 397	412 090	398	10 370 885
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-404 683	13 660		-391 023
31.12.2023	9 553 714	425 750	398	9 979 862
Kajastatud õiglases väärtuses	9 550 514	425 750		9 976 264
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	3 200		398	3 598

Soetusmaksumuses on kajastatud osalus Coop Eesti Keskhistus summas 3200 eurot. Õiglases väärtuses on kajastatud börsil noteeritud Coop Pank AS aktiad summas 9 950 514 eurot ja Coop Pank AS võlakirjad summas 425 750 eurot. Coop Panga aktsiatelt on laekunud 2023.aastal dividende summas 182 107 eurot.

Lisa 8 Laenunõuded

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Coop Eesti Keskühistu	541 461	110 019	431 442	5%	EUR	30.09.2026
Coop Eesti Keskühistu	166 533	32 023	134 510	8%	EUR	30.09.2026
Coop Eesti Keskühistu	900 000	200 000	700 000	6 kuu euribor+1,5%	EUR	15.12.2027
Laenunõuded	1 607 994	342 042	1 265 952			

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Coop Eesti Keskühistu	594 366	52 905	541 461	5%	EUR	30.09.2026
Coop Eesti Keskühistu	181 575	15 042	166 533	8%	EUR	30.09.2026
Coop Eesti Keskühistu	1 000 000	100 000	900 000	6 kuu euribor+1,5%	EUR	15.12.2027
Laenunõuded	1 775 941	167 947	1 607 994			

Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2021			
Soetusmaksumus	410 473	676 911	1 087 384
Akumuleeritud kulum		-385 793	-385 793
Jääkmaksumus	410 473	291 118	701 591
Amortisatsioonikulu		-77 178	-77 178
31.12.2022			
Soetusmaksumus	410 473	676 911	1 087 384
Akumuleeritud kulum		-462 971	-462 971
Jääkmaksumus	410 473	213 940	624 413
Amortisatsioonikulu		-44 262	-44 262
Ümberliigitamised	288		288
31.12.2023			
Soetusmaksumus	410 761	676 911	1 087 672
Akumuleeritud kulum		-507 233	-507 233
Jääkmaksumus	410 761	169 678	580 439

	2023	2022
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	107 062	109 134
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	54 401	52 881

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatud soetusmaksumuse meetodil, kuna õiglase väärtuse usaldusväärne hindamine mõistliku kulu ja pingutusega pole võimalik. Harju TÜ kinnisvaraobjektid on spetsiifilise otstarbega (vanad kaupluse- ja laohooned, mida enda majandustegevuses ei kasutata) ja asuvad kohtades, kus aktiivne turg puudub.

Lisa 10 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
31.12.2021						
Soetusmaksumus	852 773	24 491 645	173 216	10 025 345	1 090 611	36 633 590
Akumuleeritud kulum	0	-5 873 314	-100 594	-5 843 412	0	-11 817 320
Jääkmaksumus	852 773	18 618 331	72 622	4 181 933	1 090 611	24 816 270
Ostud ja parendused		650 505	0	1 038 523	200 431	1 889 459
Amortisatsioonikulu		-805 263	-25 856	-1 067 750		-1 898 869
Allahindlused väärtuse languse tõttu				-1 405		-1 405
Müügid (jääkmaksumuses)					-10 240	-10 240
Ümberliigitamised		1 080 811			-1 080 811	0
Ümberliigitamised ettemaksetest		1 080 811			-1 080 811	0
31.12.2022						
Soetusmaksumus	852 773	26 207 430	173 216	10 802 719	199 991	38 236 129
Akumuleeritud kulum	0	-6 663 046	-126 450	-6 651 418	0	-13 440 914
Jääkmaksumus	852 773	19 544 384	46 766	4 151 301	199 991	24 795 215
Ostud ja parendused		1 235 837	136 165	1 144 087	541 036	3 057 125
Amortisatsioonikulu		-832 278	-28 947	-1 142 578		-2 003 803
Allahindlused väärtuse languse tõttu			-483	-4 717		-5 200
Müügid (jääkmaksumuses)			-4 106			-4 106
Ümberliigitamised	-288			126 026	-126 026	-288
Ümberliigitamised ettemaksetest				126 026	-126 026	0
Ümberliigitamised kinnisvarainvesteeringutega	-288					-288
31.12.2023						
Soetusmaksumus	852 485	27 443 267	238 413	11 859 777	615 001	41 008 943
Akumuleeritud kulum	0	-7 495 324	-89 018	-7 585 658	0	-15 170 000
Jääkmaksumus	852 485	19 947 943	149 395	4 274 119	615 001	25 838 943

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2023	2022
Masinad ja seadmed	28 500	0
Transpordivahendid	28 500	0
Lõpetamata projektid ja ettemaksed	0	10 240
Ettemaksed	0	10 240

Kokku	28 500	10 240
--------------	---------------	---------------

Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2023 oli 3 880 942 eurot (31.12.2022; 3 313 598 eurot).

Lisa 11 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2023	2022
Kasutusrenditulu	756 507	691 426
Järgmiste perioodide kasutusrenditulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	781 663	686 464
1-5 aasta jooksul	771 212	451 168
Üle 5 aasta	49 799	27 333
Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus		
Kinnisvarainvesteeringud	580 439	624 413
Muud varad	2 135 056	2 135 355
Kokku	2 715 495	2 759 768

Selliste materiaalse põhivara objektide puhul, mida osaliselt kasutatakse ettevõtte poolt ning osaliselt on välja renditud kasutusrendi tingimustel on soetusmaksumuse ja jääkväärtuse esitamisel arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	2 470 570	2 388 197
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	2 590 373	2 473 263
1-5 aasta jooksul	7 045 841	8 891 374
Üle 5 aasta	293 886	959 712

Lisa 12 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Krediitkaart	7	7				EUR	20.01.2024
Lühiajalised laenud kokku	7	7					
Laenukohustised kokku	7	7					
	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Krediitkaart	215	215				EUR	20.01.2023
Lühiajalised laenud kokku	215	215					
Pikaajalised laenud							
SEB AS	135 647	135 647			2,844%	EUR	14.04.2023
Pikaajalised laenud kokku	135 647	135 647					
Laenukohustised kokku	135 862	135 862					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	0	814 738
Ehitised	0	13 613 591
Muud varad	0	1 063 912
Kokku	0	15 492 241

Lisa 13 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	5 316 283	5 316 283		14
Võlad töövõtjatele	1 057 844	1 057 844		
Maksuvõlad	1 054 404	1 054 404		6
Muud võlad	490 106	490 106		
Muud viitvõlad	490 106	490 106		
Saadud ettemaksed	90 187	53 864	36 323	
Tulevaste perioodide tulud	90 187	53 864	36 323	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 008 824	7 972 501	36 323	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	6 443 470	6 443 470		14
Võlad töövõtjatele	924 306	924 306		
Maksuvõlad	862 967	862 967		6
Muud võlad	447 604	447 604		
Intressivõlad	193	193		
Muud viitvõlad	447 411	447 411		
Saadud ettemaksed	86 560	49 378	37 182	
Muud saadud ettemaksed	86 560	49 378	37 182	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 764 907	8 727 725	37 182	

Lisa 14 Võlad tarnijatele

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Kaupade ost	4 272 225	5 341 554
Teenuste ost	830 089	1 097 182
Põhivarade ost	213 969	4 734
Kokku võlad tarnijatele	5 316 283	6 443 470

Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	34 675 309	30 637 244
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	8 668 827	7 659 311
Kokku tingimuslikud kohustised	43 344 136	38 296 555

Seisuga 31.12.2023 on Harju Tarbijate Ühistu kaubanduspindade üürilepingutest tulenevate tagatisraha tasumise kohustuste täitmise katteks väljastanud üürileandjatele AS SEB Pank tagatisega garantiisid summas 895 000 eurot (31.12.2022: 790 000 eurot), tähtajaga 30.04.2025 kuni 30.06.2028.

AS SEB Pank ja Harju Tarbijate Ühistu vahel sõlmitud garantiilimiidilepingu limiit on 900 000 eurot, lõpptähtaeg 31.10.2024.

Väljastatud garantiide tagatiseks on kommertsant ettevõtte vallasvarale summas 1 063 912 eurot ja hüpoteegid kinnistutele:

Materiaalse põhivarana kajastatud kinnistud bilansilise maksumusega 13 852 175 eurot (2022: 14 186 854 eurot).

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatud kinnistud bilansilise maksumusega 220 807 eurot (2022: 241 475 eurot).

Lisa 16 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Osakapital	62 500	36 766
Osade arv (tk)	616	1 837

Lisa 17 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	155 074 266	142 298 758
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	155 074 266	142 298 758
Kokku müügitulu	155 074 266	142 298 758
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Jaemüük	151 966 638	139 386 462
Kinnisvara üürileandmine	756 507	691 426
Kaubandusega seotud teenuste müük	2 351 121	2 220 870
Kokku müügitulu	155 074 266	142 298 758

Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2023	2022
Varude allahindlus ja mahakandmine	2 494 010	2 428 392
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	114 408 731	105 242 844
Müügi eesmärgil ostetud teenused	4 193 543	3 883 208
Müügi abimaterjalid	373 501	343 982
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	121 469 785	111 898 426

Lisa 19 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022
Turunduskulud	994 189	860 467
Ruumide halduskulud	3 925 842	3 636 221
Soojus- ja elektrienergia	2 540 460	3 684 873
Seadmete hoolduskulud	361 550	292 200
Pangateenused	488 321	510 863
IT kulud	629 707	592 958
Personaliga seotud kulud	311 991	278 636
Inventar ja sisustus	256 688	191 468
Valvekulud	650 426	625 964
Muud tegevuskulud	319 304	480 443
Kokku mitmesugused tegevuskulud	10 478 478	11 154 093

Lisa 20 Tööjõukulud (eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	11 314 154	9 986 877
Sotsiaalmaksud	3 674 959	3 240 016
Kokku tööjõukulud	14 989 113	13 226 893
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	560	548
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	726	707
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	6	6

Lisa 21 Intressikulud (eurodes)

	2023	2022
Intressikulu laenudelt	685	34 477
Kokku intressikulud	685	34 477

Lisa 22 Intressitulud (eurodes)

	2023	2022
Intressitulu hoiustelt	200 145	42 101
Intressitulu võlakirjadelt	22 950	19 558
Intressitulu laenudelt	89 360	56 965
Kokku intressitulud	312 455	118 624

Lisa 23 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	136
Kokku nõuded ja ettemaksed	0	136

MÜÜDUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	181	544
Kokku müüdud	181	544

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	282 526	312 296

Juhatuse liikmetele makstakse lepingu lõppemisel hüvitist kuue kuu tasu ulatuses.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 05.04.2024

Harju Tarbijate Ühistu (registrikood: 10347236) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PIRET LUBERG	Juhatuse liige	08.04.2024
JAAN MARJUNDI	Juhatuse liige	08.04.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Harju Tarbijate Ühistu volinikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Harju Tarbijate Ühistu (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusale.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkeb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusale. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori

aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Joel Tõugjas

Vandeaudiitori number 191

ADELAID OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 91

Tildri tn 21-24, Tallinn, Harju maakond, 12916

08.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Harju Tarbijate Ühistu (registrikood: 10347236) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JOEL TÕUGJAS	Vandeaudiitor	08.04.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	38 296 556
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 309 476
Kokku	44 606 032
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	1 261 895
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	43 344 137
Kokku	44 606 032

Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	38 296 556
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 309 476
Kokku	44 606 032
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	1 261 895
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	43 344 137
Kokku	44 606 032

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Jaemüük spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, joogid ja tubakatooted	47111	151130166	97.46%	Jah
Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused	82991	2351121	1.52%	Ei
Muude ehitusmaterjalide ja -tarvete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47529	836472	0.54%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	756507	0.49%	Ei